

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1938 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till Skeerödsåns och Fredskogsåns regleringsföretag inom Farstorps och Vankiva socknar av Kristianstads län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 25 februari 1938 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 155, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till nedskrivning av vissa andelar av de till Skeerödsåns regleringsföretag av år 1918 och till Fredskogsåns reglering av år 1918, båda företagen i Farstorps och Vankiva socknar av Kristianstads län, den 4 juli 1919 och den 16 februari 1923 respektive den 9 juni 1922 beviljade lånen från odlingslånefonden må från statens avdikningsanslag anvisas ett belopp av 16,066 kronor 12 öre.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Till Skeerödsåns regleringsföretag av år 1918 i Farstorps och Vankiva socknar av Kristianstads län har Kungl. Maj:t beviljat — förutom statsbidrag utan återbetalningsskyldighet med 8,390 kronor — lån från odlingslånefonden dels den 4 juli 1919 med 14,660 kronor, dels den 7 juli 1921 med 770 kronor och dels den 16 februari 1923 med 5,220 kronor.

Till Fredskogsåns reglering av år 1918, likaledes i Farstorps och Vankiva socknar, har Kungl. Maj:t den 9 juni 1922 beviljat — förutom statsbidrag utan återbetalningsskyldighet med 21,710 kronor — lån från odlingslånefonden med 43,440 kronor.

I en den 31 augusti 1936 dagtecknad skrift hava Bernhard Bodellsson, Nils Johansson och Enoch Johnsson i egenskap av delägare i förenämnda båda företag gjort framställning om avskrivning av sina ännu oguldna delar av till företagen beviljade statslån eller, därest detta ej kunde beviljas, om dels förnyad undersökning angående företagen samt deras omgrävning på statens bekostnad, dels ock anstånd med till betalning förfallna annuiteters erläggande och räntefrihet å respektive lån, intill dess utredningen med efterföljande dikningsarbete slutförts och sökandenas ekonomiska ställning blivit så stabil, att möjlighet förefunnes för dem att åter erlægga annuiteter-

na. Sedermera har Bodelsson inkommit med ännu en skrift i ärendet. I skrivelser den 21 och den 28 december 1937 hava ytterligare 11 delägare — nämligen Algot Nilsson, Anton Andreasson, Janne Månsson, Theodor Persson, Per Karlsson, Karl Persson, Selma Eskilsson, Arthur Persson, Jöns Persson, N. P. Johansson och Gunnar Lundh — gjort framställning om att få komma i åtnjutande av samma förmåner som förstnämnda tre intressenter.

I detta sammanhang torde få nämnas, att sökanden Nils Johanssons i förevarande företag ingående fastigheter numera förvärvats av Axel Persson, vilken i skrivelse till länsstyrelsen i Kristianstads län förklarar sig biträda den hos Kungl. Maj:t gjorda ansökningen.

I ärendet hava infordrade utlåtanen avgivits den 26 november 1937 och den 2 februari 1938 av lantbruksstyrelsen samt den 31 januari 1938 av statskontoret. Vid lantbruksstyrelsens utlåtanen hava fogats dels yttranden av länsstyrelsen i Kristianstads län och vederbörande landsfiskaler, dels ock två särskilda av lantbruksingenjören L. Holmström jämte vattenrättsnämndemannen Márten Persson och landstingsmannen Nils Jönsson i mars 1937 avgivna utlåtanen rörande ifrågavarande företag.

Delägarna i företaget ha till stöd för framställningarna framhållit i huvudsak följande.

Ifrågavarande utdikningsföretag hade icke tillnärmelsevis lämnat den areal brukningsbar mark eller den avkastning, som vid företagets utförande beräknades, beroende delvis på ej tillräcklig djupgrävning av diken och möjligen även på felaktig dikessträckning. Sökandena befunno sig i svåra ekonomiska omständigheter, och deras fastigheter kunde icke bära ytterligare skuldsättning. I detta sammanhang finge särskilt framhållas, att sökandenas prekära ställning till största delen hade sin grund i förevarande utdikningsföretag, vilka, utförda under kristiden, ekonomiskt betungat delägarnas jordbruk.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt en nedskrivning av sökandenas ifrågavarande låneskuld till staten med 40 procent. Härför erfordrades, beträffande Skeerödsåns reglering 1,904 kronor 27 öre och i fråga om Fredskogsåns reglering 14,161 kronor 85 öre, eller således tillhoppa 16,066 kronor 12 öre.

Departementschefen har i ärendet huvudsakligen anfört följande.

Av utredningen torde framgå, att på grund av dymarkens sättning ej kunnat utvinnas den båtнад av ifrågavarande torrläggningföretag, som man räknat med vid företagens igångsättande, samt att vissa i företagen ingående markarealer tidvis äro utsatta för översvämningar. Då härtill kommer, att företagen påbörjades i en tid med abnormt stegrade arbetspriser, äro de i företaget ingående fastigheterna nu belastade med synnerligen betydande skuldbördor. I betraktande av berörda omständigheter och då flertalet av intressenterna äga blott mindre jordbruk och många befinna sig i en bekymmersam ekonomisk belägenhet, synas billighetsskäl tala för att ytterligare statsunderstöd beredes företagen för nedskrivning av vissa andelar av de från odlingslånefonden till företagen beviljade lånen. Angående den ut-

sträckning, vari nedskrivning bör ske, ansluter jag mig till lantbruksstyrelsens förslag. Jag tillstyrker alltså, att för ändamålet må från statens avdikningsanslag anvisas ett sammanlagt belopp av 16,066 kronor 12 öre.

Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen medgiver, att till nedskrivning av vissa andelar av de till Skeerödsåns regleringsföretag av år 1918 och till Fredskogsåns reglering av år 1918, båda företagen i Fars torps och Vankiva socknar av Kristianstads län, den 4 juli 1919 och den 16 februari 1923 respektive den 9 juni 1922 beviljade lånen från odlingslånefonden må från statens avdikningsanslag anvisas ett belopp av 16,066 kronor 12 öre.

Stockholm den 18 mars 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Gabrielsson, Jacob Hansson, Lindbärg, Hakon Sylvan, Anderberg* och *Gottfrid Karlsson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Vimmerby, *Carlström, Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Tungelsta, *Karlsson* i Munke dal och *Gustafson* i Dädesjö.
